

ilupuu nendele rõõmuks pidi kaswama. Senniks kui puu aidast toodi ja küünlad põlema sütitati, saadeti lapsed kambri, ja kutsuti wast tagasi, kui künalte walgu tuba täitis. Aegsel samntul, silmad imet täis, astusiwad weiked külalised ligemale. Kui paar salmi jõulu laulust lauletud, seletas Põllupay lastele, mis jõulupuu tähendab. „Minu õnsad wanemad“ — rääkis tema — „tegiwad mulle iga aasta säherdust rõõmu, misläbi pühad meile lastele juba warem armsaks läksiwad, kui nende sügawam tähendus tutawaks saanud. Jõulupuu paistel tõusewad noore põlwe mälestused kõik jälle elawaks minu südames, mul on, kui istusiwad isa ja ema praegu ahju kõrwas, meile rõõmu walmistates ja meie rõõmu waadates. Weike laps, kelle mõistust õpetus weel ei olnud juhatanud, leiab küünaldest esimest tähte sest, mis tema hiljem wast tundma õpib: kelle mälestuseks ristirahwas pruuki oliwad üleswõtnud. Küünla walgu peab meile meele tuletama, et Jumal oma taewa walguist pimedale maailmale oli awaldanud. Sellepärast püüdsin, kui oma lapsed mul juba inimeseks kaswanud, keda jõulupuu wiisi edasi pidada ja neid lapsi rõõmustada, kellel wanemaid ei ole, ehk kellele wanemad tehwise pärast säherdust õnne ei jõua walmistada. — Waesed lapsed peawad elu koorma raskust muudugi warem ja fibedamast tundma õpima, kui need, kes ema kaitse ja isa silma all üleskaswawad, sellepärast lastemeid neile jõulu rõõmu teha, et nende silmad aegsaste selle pühalikku sõbra peale saaksid juhatatud, kes kaa nende kohta tähtsat sõna rääkinud: „Kaske lapsukesed minu juure tulla, ja ärge keelge neid mite, sest nende pärast

on taewariik.“ Õnnis iga noor ja wana laps, kes neid sõnu tallele pannud ja diete oskab tähendada. Kõik noorelt meie südamesse istutatud tundmused, nõnda kui pähä korjatud õpetused jääwad elu aegsaks haljendama, ja kui wanadus meid teistkorda kipub lapsesõlwe rajadele tagasi wiima, seal lähäb warane külw meie südames õilme nupule, kust hana ligidal lootuse õilmes wälja puhkewad.“ Kui wana peremees weel nõnda pikemalt seletanud, lauldi jälle paar wärssi, siis kingiti iga lapsele tema pisuke jõulu anne, anti neile süta ja läkitati neid koju poole minema. Hiljemine, kus pererahwas fangi puhkama poewad, soowime neile head ööd, ja tõtame siis teiste radadele kõndima.

Kalli püha õhtu waikuselt järsku laia ilma käässe astuda, näitab kül natuke weider, aga kes elu juhtumisi tõsiselt tahab maalida, peab walguist ja warju nõnda andma, kuida mõlemad tema silma ete astuwad. Kõik, mis elus juhtub, olgu hea ehk paha, must ehk walge, sirge ehk kõwer: peab aearaamatus oma kohta leidma. Nõnda tuleb järgmistele edasi minnes mõni sõna, ***i kogukonna annetunifude walitemisest rääkida, mis siin kui mitmes teistes paikades palju waidlemisi ja sõnade sõdimisi meestele sünnitas, enne kui tallitus poolelt korrale läks. Walitejate meeled ja tahtmised jooksiwad esi-otsalt mitme aaruse, mõnel otsekohe metsa ja rägäs-tiku, nõnda et ühendamine kogunist wõimatu nättas. Püüdsiwad selgema aruga mõslikud mehed asja diendada, siis ei lastud neid jutule, ehk teiste kisa ja käärtsemine sundis neid suud kinni sulguma, et ükski nende